No. 1822 Zaterdag 30 November 1918. 35ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De roode vlam.

II.

Zij, die weleens de werken van Russische schrijvers hebben gelezen of daarover een niet oppervlakkig oordeel hoorden uitspreken, zullen verbaasd gestaan hebben over de alles-omverwerpende philosophie, waarmee deze volksvoorlichters zich bij de wereld hebben aangediend. Zijn deze verderfelijke grondbeginselen het geestelijk voedsel, dat die hervormers aan hun landgenooten voorzetten? zoo vroeg men zich af. En veilig kon men zich den profetenmantel omhangen en een donkere toekomst voorspellen aan het land, waar dit vergiftigingsproces, steeds wijder vormen aannemend, zich op groote schaal ging voltrekken.

Bestempeld met den naam van „Nihilisme" hield deze ziekelijke leer de omverwerping, de vernietiging in van alle bestaande politieke en sociale verhoudingen. Revolutionaire macht, dat was de strijdleus, waartoe alle middelen geoorloofd, de gewelddadigste, meest reactionaire de eervolste en meest gewilde waren. Moord op hooggeplaatste personen, op grootvorsten en kroondragers, aanslagen op het leven van verdachte ambtenaren, het plotseling doen verdwijnen van aan hen onsympathieke figuren, het bommenwerpen onder uitrijdende karossen, het spelen met dynamiet op de publieke straat, het opblazen van paleizen en fabrieken, 't waren allemaal daden, die „het hooge doel heiligden." Om de glorierijke revolutie te doen ontbranden, die aan het Russische volk zijn gulden vrijheid, de volledige ontwikkeling van zijn volkskracht zouden aanbrengen en het dwangbuis zijner knechting doen bersten, waren de grofste middelen niet te schuwen.

Deze toestanden, die een ontwrichting der maatschappij voorspelden, die het uit haar voegen rukken van alle sociale instellingen deed voorzien, heerschten reeds tientallen van jaren in het „vrije en veilige" Rusland. Vooral de jaren '80 en '81 staan met bloedroode letteren in de volksannalen opgeteekend. De aanval op het Winterpaleis, dat de nihilisten in de lucht deden vliegen, de moord op Alexander II nauwelijks een jaar later, de levensbedreiging met de revolver in de hand aan diens zoon; het bloedbad, onder generaals en officieren aangericht, deed in Rusland een schrikbewind herleven, zooals slechts Catharina II, de „Sémiramis du Nord" jegens het volk had uitgeoefend. Bekend zijn de veiligheidsmaatregelen, genomen, wanneer de keizer een reis ondernam en aan den weg van St. Petersburg naar Berlijn stond op elke twee meter een schildwacht, wanneer Nicolaas II zijn toenmaligen vriend ging bezoeken.

Als een reactie op deze nihilistische beweging werden van hooger hand wederom krachtige wetten uitgevaardigd, die een drukkende last waren voor het volk. Het onbetrouwbare element schiep voor het rustiger deel der natie een levenstoestand, die ten laatste onhoudbaar moest zijn. Siberië met zijn oneindige steppen was het gastvrije oord voor politieke bannelingen, waar naast de oproerstokers ook duizenden onschuldig verdachten een eeuwig vaarwel aan hun vaderland konden toeroepen. De knoet, het kastijdingswapen, stond nog in hooge eere; met het grofste geweld werd het geringste symptoon van opstand onderdrukt en met levenslange kerkerstraf beboet. Zoo was het leven in het „vrije" Czarenrijk.

De oorlog ontvlamde eenigen tijd den hartstocht van vaderlandsliefde, toen het gevaar dreigde van een [illegible] rijke nederlagen der Russische legers, de hardvochtigheid jegens de boeren, de te strak gespannen, van buitenaf aangebrachte discipline der soldaten, de dwangmaatregelen, aan de hongerige arbeiders opgelegd, schiepen een atmosfeer van diepe ontevredenheid en revolutiezucht. Het nihilisme, dat deze beweging ijverig steunde, behaalde het vorig jaar de overwinning, toen het oproer in de hoofdstad losbarstte en den troon omverwierp. Nog steeds weten de belijders dier verderfelijke leer, die met een God of zedewet geen rekening houdt, zich in het zadel vast te klemmen, wel een bewijs, dat het Bolsjewikisme (zoo is de naam herdoopt) onder de breede volksscharen op een machtigen aanhang kan steunen.

Geen christelijke godsdienst, geen gezag doch absolute vrijheid op zedelijk en staatkundig gebied, ziedaar de ondergrond van het nihilisme. In kiem en beginsel zijn alle wijsgeerige dwalingen gelijk, hoezeer ook de uitloopers, de latere nuanceeringen verschillen. Bouwt men de grondslagen niet op de pijlers van het christendom, dan moet de grond eens verzakken en het gebouw ineenstorten. Vrijheid van zeden en gezag schenkt tevens een vrijbrief aan losbandigheid en maatschappelijke wanorde, waarin het normale leven moet ten onder gaan.

Voegt men bij deze godsdienstloosheid en toomelooze vrijheidszucht de rampzalige gevolgen van een despotisch bestuur, van een absoluut vorstengezag, dan behoeft men slechts de oorzaken van de groote Fransche revolutie te kennen (wij gaven ze de vorige week) om te begrijpen, welke gebeurtenissen er in Rusland rijpten.

De Doema, de volksvertegenwoordiging, was louter een politiek sieraad. Jarenlang waren de leden niet saamgeroepen en toen Nicolaas II in 1905 voor den drang van zijn volk moest zwichten, werd met de besluiten van dat staatkundig lichaam toch geen rekening gehouden.

De oorlog, die uit de volkskracht haar strijdmateriaal lichtte, dwong de Russische machthebbers de teugels niet te strak te spannen en in die periode gaf men gehoor aan de stemmen, die luide om medezeggingschap riepen in de [illegible]ring. Doch ook thans bleek de Doema niet meer te zijn dan een strooien pop. Dringende wetten, niet uitstelbare besluiten werden haar ter goedkeuring voorgelegd, bepalingen, waarvan de weigering of het veto met landverraad gelijk stond. Gering is dan ook het aantal zittingen, tijdens dezen oorlog gehouden. Het volk werd nog meer verbitterd, wrevel en ontevredenheid groeide aan en de wraakzucht heeft zich ten slotte aan de kroon en het vorstenhuis vergrepen.

Is de geest onder de volkeren van niet-Russisch Europa beter? Heeft ook daar het gif van zedenbederf, waarmee steeds een godsdienst-inzinking gepaard gaat, niet ingevreten in de zielen van miljoenen? Werd de jeugd niet opgevoed zonder God of dekte men hier en daar met dit woord niet de ideeën: staat, natuur, heelal? Was niet de zedenleer van Bayle het verplichte handboek op vele scholen? Bayle met zijn verderfelijke beginselen: goede daden zijn die gelukkig; slechte, die ongelukkig maken. Bayle, die een leven van belooning of straf hiernamaals verwerpt. Werden de christelijke deugden niet doodgezwegen en alleen de maatschappelijke als het ideaal van menschelijke volmaaktheid aangeprezen? Verlaagde men niet de begrippen: „goed" en „kwaad" tot ideeën met betrekkelijke waarde, waardoor alle zedelijkheid op losse schroeven kwam te staan?

Richtten zich niet de Pruisische hoogescholen naar de leer van Kant, Hegel, Fichte en Schelling met hun verderfelijke moraal en dronk het stormloopend publiek onder Bergson's katheder niet met volle teugen het vergiftigde atheïsme in?

Erger dan die verdoezeling van de moreele begrippen, waar tenminste nog de gewetensstem remde, was de zedelijke revolutie, die kwaad goed en het ware goed onzedelijk noemde, die de beproefde moraalwetten bestempelde met den naam van onzedelijke banden, welke den vrijen mensch in zijn vlucht naar omhoog belemmerden en storend werkten op den stoffelijken vooruitgang.

Werd de eerbaarheid niet uitgekreten als een kortwieken van de vrijheid der menschen, die zich moesten kunnen uitleven? Noemde men de onthouding buiten het huwelijk geen lichamelijke krachtverspilling; moest het huwelijk zelf niet een zwakken band slechts leggen tusschen twee personen, waarvan duur en duurzaamheid werden bepaald door eigenliefde en hoogere genotzucht? Ondergroef men de volkskracht niet door kinderbeperking en moordaanslag op de ongeboren vrucht, waartoe gemakzucht en de vrees voor het leven aanzette?

Ook op rechtsgebied treffen wij de corruptie aan, die alle menschelijke verhoudingen wanstaltig maakt. De goddelooze zedeleer van Nietzsche, waarvoor Kant met zijn staatsidee den grondslag legde, had vooral in Duitschland de intellectueelen aangetast. „Macht is recht" klonk het overal als een axioom en wij zien weer dezelfde omverwerping als boven. Schending van alle volkenrechtelijke bepalingen, het niet eerbiedigen der tractaten zou een tijdelijke inzinking kunnen beteekenen, door een voorwendsel, een onduidelijk inzicht in het leven geroepen. Doch het onrecht werd op den troon verheven en als rechtsvorstin gehuldigd. Alle rechtsverkrachting was deugd, vormde de goede daad van den „Uebermensch," door Nietzsche ontworpen en ten voeten uitgeteekend.

Bleek ook de verslapping van het rechtsgevoel in het burgerlijk leven, waar het voorbeeld van bovenaf werd nagevolgd, niet uit de onteinbare winzucht, het algemeen bedrog en speculeeren op den nood der medeburgers? Ook hier moest het recht wijken voor de macht van het bezit.

„Macht is recht." Het is de worging van alle recht, dat juist vreedzaam moet kunnen opgroeien naast de macht, dat in zijn zedelijke grootheid en verheven natuur een wapen moet vinden tegen de hebzucht van de macht.

Deze oorlog heeft duidelijk de beleving van dit heilloos princiep aangetoond, doch ook vóór dien tijd waren er landen, waar het bestuur, zich op dit beginsel beroepend, een grooten inbreuk maakte op de vrijheid der individuen. Was de Rijksdag eigenlijk niet hetzelfde als een ordelijke Doema? Kon de Keizer, als absoluut vorst regeerend, niet eigenmachtig een streep halen door de aangenomen besluiten der volksvertegenwoordigers? Heeft ook de Duitsche Regeering niet jaren lang het medezeggingschap van het volk geknot en de verdwazende oppermacht der jonkers gesteund? Gold ook hier dikwerf niet het: „bij u, over u, zonder u"? Uitbreiding van het kiesrecht werd eerst geweigerd, later beloofd en uitgesteld, zelfs toen een Rijksdagmeerderheid zich begon te roeren en te doen gelden. Het militair bestuur regelde de zaken der politiek en de weerstrevende staatslieden als v. Bethmann Hollweg en v. Kühlmann werden van het kussen gestooten. Het volk, dat vrede verlangde, zag, dat men de stemmen van zijn vertegenwoordigers in den wind sloeg en de honger, die een bondgenoot vond in den slechten militairen toestand, heeft het revo-

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Mijn laatst Amigoe-gepen ging op slot met „Nitsjewo."

Joost mag weten, hoevele nieuwsgierigen of beter weetgierigen, me gepolsd hebben, wat dat uitheemsch woord toch wel beteekenen mocht.

Duidelijk dat die informatiemenschen nooit 'n voet in Rusland gezet hebben, want daar gooien ze je gewoonweg dood met dat populaire stopwoord, evenals hier op Curaçao met „mi'n sa's" en „sigur no's," of in Amerika met „All rights" en „Is that so's."

Toch heeft 't 'n geheel andere beteekenis.

De Bolschewikies met hun broertjes willen er mee zeggen: Wat kan 't mij schelen, wat komt 't er op aan, dus in zuiver Rotterdamsch: Wat kan 't mij bommen!

Had eerlijk gezegd 'n hooger idee van 't polyglotisme van onze eilanders, maar zoo gaat 't, 'n taal die je op de schoolbanken of uit liefhebberij uit boeken geleerd hebt, blijft steeds zonder praktijk maar half werk, blijft steeds .... enfin zoo iets als confectie.

Je staat met je mond vol tanden als je 't spreken moet, hoezeer ge u zelf ook vleide te zijn 'n kraan, 'n onder-de-knie-hebber van alle meervoudsuitzonderingen en onregelmatige werkwoorden.

Zoo is 't mij ook vergaan met mijn vierjarige studie van de schoone Helenentaal, met 't voetangelvolle grieksch.

Wou gaarne precies weten, waar hygiëne vandaan kwam.

Wist 't niet.

Van 't grieksch, natuurlijk, zoo heel dom ben ik nu niet, maar de stamvader van 't tot vervelends toe gedebiteerde woord, wilde me maar niet te binnen schieten.

Spannen! Met mijn mageren langbeenigen hengst —'t had juist uit 't N. O. gegoten — gemodderpoot naar mijn buurman, die tot heden grieksche letters savoureert, als ik in mijn jeugd versche boterletters.

Zei toen, bij 't praten over de Spaansche griep, zoo langs mijn neus weg: Zeg, ouwe, hygiëne komt immers van 'ugeios?

Wel neen, van 'ugieia, gezondheid dat weet je toch ook wel?

Natuurlijk, maar ik wist wat ik weten wilde.

Hygiënisch leven, is dus: leven volgens de regelen van de gezondheidsleer, en nu is mijn experientie, ik die meer dan 20 jaren onder de zwarte luyden geleefd en geploeterd heb, dat de negers allesbehalve hygiënisch leven, en toch door de bank heen allemaal pas op 'n respectabelen leeftijd naar betere gewesten gaan.

Bij 't ter wereld komen begint 't al.

Zwart bejaard geëxamineerd vrouwtje, die hier buiten haar onschatbare diensten bewijst, is over 't algemeen geen toonbeeld van zindelijkheid, en toch van complicaties of infectie, je hoort er bijna niet van.

Negermoedertje is ook heel wat gauwer op de been dan deftig stadsmamaatje, die nacht en dag bewaakt wordt door dokter en gediplomeerde verpleegsters.

En de baby?

Na 'n half jaartje zie je 'm al de hut uitkruipen, kroelen op 't erf tusschen de kippen, varkens en geiten, alle mogelijke viezigheid tusschen z'n rooie toetlippen steken, en doodkalm 'n tukkie doen tegen 'n mageren hond met vijf nog blinde jongen en milliarden van vlooien. En dat mollige fluweelen zwarte velletje heeft vaak frappant veel weg van 'n miniatuur-torpedoboot in oorlogstenue gecamouflage'd om de U-booten 'n loer te draaien, zie maar die buil- en kwijlstreepen langs bolle kooten en spekkige schoudertjes, bezaaid met vliegen, die festijnen op deez' uitgezochte lekkernij.

Onhygiënisch! Mijn goede man, all right, maar dat zuigkindje eet al met smaak z'n foensjie, is dol op boonensoep, groeit als kool, slaapt als 'n roos, krijgt tanden zonder slapelooze nachten voor geheel 't huishouden, en loopt al even parmantig als 'n pruisisch reeruut bij de parademarsch, als ie nog bij lange na geen jaar oud is.

En als ze 6 of 7 zijn, dan tippelen die dreumessen elken dag uren ver op hun bloote pootjes naar school, vaak met 'n maag zoo leeg als 'n turksche trom, eten om 12 uur met reuzensmaak hun lunch, 'n handvol gepofte maïs of 'n stukje groezelig brood, en 's middags gaat 't weer huistoe berg op berg af, zoo nu en dan 's kletsnat geregend, wat wel weer droogt door stovende zonnebrand.

Laten dat de hygiënisch opgevoede mama-darlings eens nadoen?

En groote menschen geworden, beschouwen ze 'n voetreis op en neer naar de stad, met 'n loodzware mand op hun krulletjesschedel als 'n kleinigheid, ze drinken van 's morgens vroeg tot 's avonds laat 't gelig troebel wel- of tankiewater, bacillenhaard bij uitstek, ongekookt, hijschen rummetjes die als vitriool maag en ingewand verbranden, spelen hun ratjetoe van maïs met visch of vet met ongewasschen adamsvork uit kleverige calabassen naar binnen, rooken knaster, die elke binnen 'n straal van 2 meter zwevende mug zonder gasmasker, onverbiddelijk in 't zand doet bijten, nemen sporadisch 'n bad als ze 'n beetje ver van zee wonen, slapen met ramen en deuren potdicht in 'n atmosfeer die ge kunt snijden, en zijn toch maar kerngezond.

Om bij eventueele ongelukken, wonden, japen, etc. antiseptisch te verbinden, geen kwestie van.

Je moet die goore lorren en vodden waarmee zoo'n rauwe wond omzwachteld wordt zien, om te rillen, mijnheer, maar voor 't lappensysteem voelen ze ook maar weinig, zoo'n blessure met 'n laagje klei of 'n spinneweb bedekken, dat is in hun oog je ware.

En toch heelt zoo'n zweer of wond in 'n minimum van tijd, en begrijpe wie 't kan, van infectie geen sprake.

Zoo had iemand in mijn buurt last gekregen van die bij uitstek West-Indische ziekte, de ringworm, „colebrie" noemen ze 't hier op Curaçao.

Weet ge, hoe ze hem van die narigheid afhielpen, zonder dokter, zonder veel drukte, zoo geheel en al en famille?

Neen, geen zalfjes, poedertjes of drankjes.

Men trok doodkalm met pen en inkt 'n lijn 'n streep langs die bewuste ring van smarten, klaar was Kees, in 'n paar dagen gevoelde zich de lijder weer O. K.

„'t Scherpste wapen dat ik ken,
Is 't puntje van 'n stalen pen."

zingt de dichter, maar de man was deez' wondere inktkuur zeker onbekend en wist niet dat ook direct genezende kracht kan uitgaan van 'n pennepunt, anders had hij ook zeker bezongen in forsche cadansen de ventre à terre-vlucht van dien hollenden wegkronkelenden ringworm.

Zouden misschien de zwart-minder gauw geïnfecteerd worden dan de witmenschen, ik en weet 't niet, ik constateer alleen eenige sobere feiten.

Zeker is 't, dat er hier heel veel rondloopen, die volgens onze moderne infectieleer al lang zoo dood als 'n pier moesten zijn, en toch nog glimmend van gezondheid tusschen hun cactussen kuieren als exemplaren van 't eeuwige leven.

Opvallend verschijnsel is en blijft 't, dat 't papiamentsche zwarte ras er heelemaal geen bees in ziet om dit tranendal te verlaten, als de pastoor maar geweest is, en ze hun

lutionnaire proces verhaast, dat zich thans aan het voltrekken is. De ingeboren discipline van den Duitscher zal echter, naar wij gelooven, een chaos als in Rusland voorkomen.

Het zou ons te ver voeren, wanneer wij in alle staten afzonderlijk de wondeplekken gingen aanwijzen. Wij herinneren slechts aan den toestand in Oostenrijk, waar ook vóór de inzinking de socialistische legers aangroeiden, doordat er met den volkswil te weinig werd gerekend. De ontevredenheid over de sluiting van het parlement had den moord op den minister-president, graaf Stürgk tengevolge. Langen tijd hingen dreigende onweerswolken boven het Quirinaal en niemand kan zeggen, wat er zal gebeuren, wanneer het Italiaansche volk eens zijn oorlogsbalans heeft opgemaakt. In Engeland groeit de Labour-partij dagelijks aan en wint zij aan invloed; de talrijke stakingen, waarbij de regeering moest toegeven, zijn voor het bestuur een vingerwijzing geweest, die zij zich bij de oplossing der Iersche quaestie wel mag herinneren.

Zoo maakt Europa een revolutionaire crisis door, waarvan de oorzaken en de verschijnselen, dezelfde zijn als die, welke iedere revolutie in het leven roepen en begeleiden. Slechts hierin verschilt de huidige crisis van de groote Fransche revolutie, dat deze zich in een Europeeschen oorlog oploste, terwijl thans het oorlogsbedrijf tot het ontstaan heeft medegewerkt.

Doch de gronden, die voor beider ontkiemen een vruchtbaren bodem hebben geschapen, zijn dezelfde: Godloochening, vertrapping van den godsdienst en verkrachting van de zedenwet.

L'histoire se répète!

HOHENZOLLERN EN HABSBURG.

II.

Ook het Habsburgsche huis ontleent zijn naam aan een slot, Habsburg geheeten, dat door den Bisschop van Straatsburg omstreeks 1027 op een heuvel bij Windisch aan de Aar werd gebouwd. Thans bestaan hier nog slechts de ruïnen van. De stamvader der hoofdlinie is Albrecht, de vader van Rudolph I. Deze is de stichter van het keizerlijk geslacht. Den 29en September 1273 besteeg hij na de keuze der keurvorsten den Duitschen troon. In Zwitserland vooral breidde hij zijn bezittingen uit, zoodat hij zijn dood in 1291 zijn zoon Albrecht I verschillende Zwitsersche landen onder de Habsburgsche heerschappij aantrof.

Onder Albrecht II (1438—39) kwam Bohemen en Hongarijë aan Habsburg, doch reeds onder zijn opvolger Fred. IV (1440—93) kozen Bohemen en Hongarijë hun eigen koningen. Ook werden onder hen de Oostenrijksche erflanden verdeeld, viel Breisgau aan Karel den Stoute en bevochten de Zwitsersche kantons in 1444 hun onafhankelijkheid. Pruisen verloor hij aan Polen, Milaan aan Frans Sforza, Sleeswijk-Holstein aan Christiaan I van Denemarken. Doch door den dood van zijn broeder Albrecht verkreeg hij Opper en Beneden-Oostenrijk terug (1463). Zijn zoon, Maximiliaan I, legde den grondslag voor Habsburg's overwegende positie door zijn huwelijk met de rijke erfdochter Maria van Bourgondië. Deze vorst, die van 1493 tot 1519 regeerde, veroverde in den oorlog verschillende deelen van Italië, o. a. Milaan en Genua; verkreeg de rijke Bourgondische nalatenschap, Spanje en Napels. Zijn zoon Philips regeerde zelfs over een deel van Amerika (door z'n huwelijk met 'n Arragonsche) en onder diens opvolger kwamen Hongarijë en Bohemen weer aan Habsburg.

Een der grootste en machtigste Habsburgers is Karel V geweest, de kleinzoon van Maximiliaan I. In 1515 kwam hij aan de regeering. Tot aan zijn keizerschap in 1519 voerde hij reeds het bestuur over de Nederlanden, Spanje, Napels, Sicilië, Sardinië en de uitgestrekte gebieden in Amerika. Hij vocht met afwisselend geluk tegen Frans I van Frankrijk in 4 oorlogen en had het zwaar tegen den Turk te verantwoorden.

Na zijn dood had de splitsing plaats in Spaansche Habsburgers onder Karels zoon Philips en Duitsche Habsburgers onder Karels broer Ferdinand I. Onder de regeering van diens kleinzoon Ferdinand had de 30-jarige oorlog plaats, die zeer noodlottig voor Habsburg eindigde.

De band tusschen het Duitsche rijk en België, de Nederlandsche gewesten en Zwitserland werd verbroken; deze landen werden onafhankelijk verklaard. Frankrijk verkreeg de Oostenrijksche bezittingen in den Elzas.

Leopold I (1658-1705) moest een groot gedeelte zijner regeering oorlog voeren tegen Frankrijk, Hongarije en Turkije. Karel VI voerde den Spaanschen en Poolschen successieoorlog, waardoor hij Napels, Sicilië en Lotharingen verloor. Zijn dochter Maria Theresia, door de pragmatieke Sanctie in haar bezit bevestigd (?), had te strijden tegen afgunstigen op de Oostenrijksche erfenis en moest om Silezië 3 oorlogen voeren, wat zij ten slotte aan Pruisen verloor bij den vrede van Hubertsburg in 1763.

Haar zoon en opvolger Joseph II was een talentloos vorst, diens broeder Leopold regeerde slechts twee jaren en liet de regeering over aan Frans II, die in '92 op den troon kwam. Onder hem voerde Oostenrijk de drie coalitie-oorlogen met het treurig gevolg, dat Habsburg België, dat door de Pragm. Sanctie weer als Oostenrijksch bezit was erkend, Lombardije en den linker Rijnoever, later Toscane, en Venetië verloor, een deel zijner bezittingen aan Beieren, Baden en Wurtemberg moest afstaan. Frans II, die zijn gezag in Duitschland verloren zag, verhief in 1804 zijn erfstaten tot keizerrijk, werd Keizer Frans I van Oostenrijk en legde in 1806 de Duitsche Keizerskroon af.

Teneinde zijn verliezen goed te maken, voerde Frans I in 1809 wederom een oorlog tegen Napoleon, verloor de 7 Illyrische provinciën, Tyrol, Salzburg, (teruggekregen op het Weenercongres). West-Galicië met Krakau en Tarnopol; Oostenrijk was tot een 2e rangmogendheid vervallen. Het Weenercongres in 1815 schonk het Lombardo-Venetiaansch koninkrijk aan Habsburg terug. Doch de oorlog van 1859 met Italië kostte aan Frans Joseph II Lombardijë, terwijl hij Venetië aan zijn vijandelijken Zuiderbuur moest afstaan na den oorlog met Pruisen in 1866.

Keizer Frans Joseph II, die den 21en Nov. 1916 stierf op 86-jarigen leeftijd na een regeering van 68 jaren, heeft een leven vol smart gekend. Huiselijke rampen (tragische dood van zijn echtgenoote, zoon en broeder) en tegenslagen in zijn bestuur (oorlogen met Pruisen, Italië, opstand in Hongarijë) hebben zijn regeeringskroon tot een zware gemaakt.

In 1914 verklaarde hij, na den moord op Frans Ferdinand, den troonopvolger, den oorlog aan Servië, waaruit het Europeesch conflict ontstond. Hij heeft vóór zijn dood zijn land nog in oorlog gezien met Italië en Roemenië.

Zijn neef en opvolger, Karl Franz Joseph, heeft sinds zijn troonbestijging ijverig voor den vrede gewerkt; zijn pogingen zijn echter niet gelukt en thans is het Habsburgsche huis, eens zoo machtig, te gronde gegaan, nadat de revolutie de Dubbel-Monarchie uiteen heeft gescheurd.

Oeververbinding.

Op verzoek van onzen gewaardeerden medewerker, Jan Paul — wie kan zulk een verzoek weigeren? — plaatsen wij hier het artikel, dat onder boven vermelden titel in den „Amigoe di Curaçao" van 4 Jan. 1912 verscheen.

In het tijdschrift *„Op de Hoogte"* vonden wij onlangs een artikel over *Zweefbruggen* of *Pont transbordeur*, een nieuw middel, om twee oevers met elkander te verbinden, zoodat de passage zoowel onderdoor als bovenover ongestoord kan plaats vinden. Het artikel is van de hand van den Rotterdamschen ingenieur Wouter Cool, die van dergelijke bruggen een speciale studie gemaakt heeft.

Aan beide oevers van de rivier waarover een overtochtsmiddel noodig is, richt men een toren op van ijzer of van steen, die op een belangrijke hoogte boven den waterspiegel worden verbonden door een brug, zoo hoog desnoods, dat groote schepen met staande mast en schoorsteenen kunnen passeeren bij maximum waterstand. Deze brug dient dan als loopbaan voor een rolwagen, waaraan met vertikale en schuine kabels een paar meters boven het water een platvorm hangt van de grootte van een flinke pont. Trekt men nu den rolwagen aan een kabel van de eene zijde naar de andere, dan beweegt het platform zich mee, totdat het tegen den anderen oever aankomt.

Om te zorgen, dat nu ook het platform de scheepvaart op de rivier niet hindert, is de beweging zoo geconstrueerd, dat men elk oogenblik kan stoppen en 't platform daarna weer in beweging kan brengen.

Verschillende dezer zweefbruggen met spanningen, variëerend tusschen 110 en 200 M., zijn gebouwd, sedert bij Bilbao de eerste van deze constructie in 1887 in werking werd gesteld; nieuwe zijn er ontworpen tot spanningen van 470 M. De hoogste der reeds gebouwde bruggen ligt 54 M. boven het water, de oevertorens zijn daar 85 M. hoog. De afmetingen der platforms zijn bij een maximum eigen gewicht van 52000 K.G. op proef belast tot 150.000 K.G. toe, en ongeveer 120 vierk. M. groot zoodat in het midden een ruimte is voor wagens en aan de zijden overdekte trottoirs voor voetgangers.

In Marseille werden er in December 1905 niet minder dan 5000 personen per uur overgebracht met deze inrichting. In Rouaan vervoerde men in 27 maanden circa 4 millioen voetgangers en 100.000 wagens, men maakte gemiddeld 200 ritten per dag met een tijdsduur van 5 minuten heen en weer.

Werd eerst gevreesd, dat de menschen de zwevende beweging een onaangename zouden vinden, de uitkomst heeft het tegendeel bewezen en er wordt zelfs met voorkeur gebruik gemaakt van deze inrichtingen.

Weet men nu nog, dat de monteering kan geschieden zonder versperringen in de rivier of stellingen op het land, dat de beweegkracht om den wagen heen en weer te trekken— 't geen gebeurt door een kabel zonder einde, geslagen om een trommel met windwerk in een der torens opgesteld,— wordt geleverd door een motor of een stoommachine van ongeveer 35 P. K., dan blijkt daaruit wel, dat de zweefbrug het vraagstuk van een goed overtochtsmiddel nog op verschillende plaatsen zal oplossen. De kosten zijn ook niet abnormaal hoog; in Rouaan werd f 450.000 besteed, in Bizerte f 280.000; onderhoud en bediening eischen ongeveer tien mille per jaar bij druk verkeer.

Wat exploitatiekosten betreft, staan zij dus achter bij vaste bruggen, die in aanleg daarbij vrij wat duurder zijn, meer bezwaren opleveren bij de monteering, en vrij hoog moeten zijn om de scheepvaart niet te belemmeren, wat dure opritten noodig maakt of een beweeglijk gedeelte moeten hebben, wat de kosten nog verhoogt en oponthoud oplevert ook voor de scheepvaart.

WAPENSTILSTAND.

De voorwaarden, die de Duitschers moeten vervullen, brengen zij, zooals de berichten luiden, stipt tot uitvoering. Dagelijks, zoo het heet, trekken er 100.000 man en meer dan 80 treinen door Frankfort a/Main plus nog 20 treinen vol materiaal. En uit Keulen vernemen we, dat 2 legers, elk van meer dan 400.000 man, 150.000 paarden, benevens karren en kanonnen in 5 à 6 dagen van den linker naar den rechter Rijnoever zijn overgebracht. Men verwacht daar het Ententegarnizoen den 5en December. Uit een legerorder van generaal Rawlinson, die zijn troepen aanspoort in Duitschland de eer van de Britsche natie hoog te houden en geen oorlog te voeren tegen vrouwen en kinderen, blijkt, dat het 4e Engelsche leger is aangewezen om den linker Rijnoever te bezetten.

Toch schijnen de Duitschers ondanks hun koorstachtigen haast niet klaar te kunnen komen op den bepaalden tijd. Zij hebben daarom, volgens Fransche kabelberichten, een herziening van den tijd aangevraagd, door de wapenstilstandsvoorwaarden aangegeven; 15 dagen langer voor de algeheele ontruiming van Luxemburg was naar hun meening noodig; Foch heeft geweigerd.

Het Duitsche vlooteskader, bestaande uit 8 slagschepen, 7 lichte kruisers, 5 dreadnoughts en 50 moderne destroyers, is op 30 mijl ten W. v/h eiland May, overgegeven aan admiraal Beatty, die thans een groote vlootdemonstratie hield van 400 eenheden. 50 dreadnoughts, 50 lichte kruisers en 200 destroyers, waarbij ook Amerikaansche en Fransche strijdkrachten waren, hadden zich opgesteld voor de vreedzame inbeslagname. Admiraal Beatty hield een rede, waarin hij uitweidde over de groote overwinning, door de Engelsche op de Duitsche vloot behaald.

De Duitschers hebben thans hun volledige verlieslijsten openbaar gemaakt. Het aantal dooden ('t is niet-officiëel) bedraagt 1.180.000; vermisten 260.000 man; 400.000 gevangenen en van 3 tot 4 millioen gewonden. Wij leggen hiernaast de rouwlijst van Amerika: in 't geheel 235.120 man, waarvan 52.000 dooden en 179.000 gewonden.

Over de Duitsche regeering vernemen wij, dat binnenkort alle prinsen der Hohenzollern buiten Duitsch grondgebied zullen zijn. Aangaande den ex-Keizer (zie „Nederland") melden wij nog, dat Clemenceau aan Lyon, Deken v/d Rechtsfaculteit aan de Fransche Universiteit heeft gevraagd, of de alliés de uitlandzetting van den ex-Keizer konden eischen. Deze geleerde moest er, evenals de Rechtsfaculteit te Parijs, eens goed over nadenken; zijn collega Climet, ook een groote autoriteit in 't internationaal Recht, meende van niet.

De republiek der Vereenigde Staten van Duitschland zal begin Januari de kiezerslijsten gereed hebben; begin Februari heeft de stemming over den regeeringsvorm plaats. Ondertusschen gaan Beieren, Baden, Oldenburg met Hamburg, Bremen en Sleeswijk-Holstein hun eigen gang; deze willen een aparte republiek, los van Pruisische overheersching.

Op te merken valt hier, dat prins Axel van Denemarken naar Amerika is vertrokken. Festiviteiten vonden daar plaats, waarbij natuurlijk de tong loskwam. De prins zeide, dat iedere kenner van zijn land wel wist, naar welken kant gedurende de laatste 50 jaar de symphatie der Denen overhelde en de ex-gezant der V. S. te Kopenhagen sprak over het onrecht van 1864. Men zou dit in verband kunnen brengen met het toekomstig lot van Sleeswijk—Holstein.

Uit Oostenrijk en uit Hongarije vernemen wij, dat president Karolyi verklaarde: „Indien niet binnen twee weken voldoende steenkool en levensmiddelen worden aangevoerd, krijgen wij hier een toestand van zuiver Bolsjewikisme". De Italianen hebben Innsbrück in Tyrol bezet, vlak ten Z. van Beieren, de Franschen Budapest en de Poolsche legers hebben Lemberg genomen.

In Rusland heeft een zekere Koltchak, 'n admiraal, zich door een staatsgreep aan het hoofd van leger en vloot weten te plaatsen en alle ministers, die 't niet met hem eens waren, laten arresteeren. Ook vernemen wij nog, dat de Bosjewiki troepen heftigen tegenstand bieden aan de geallieerde legers ten zuiden van Archangel.

Te Brussel, waar het Belgische koningspaar plechtig is ingehaald en een soldatentros van 15 mijl lang voor hen defileerde, heeft kort voor deze plechtigheid, nog een vreeselijke ontploffing plaats gehad, waarmee 1000 menschen annex zijn on-

---

zaken met O. L. H. in orde hebben gemaakt. En dat is op de Bovenwinden precies eender.

„I am going home" glimlachen ze daar, en wachten met 'n soort van kinderlijk vertrouwen en ongeduld 't mysterievolle einde.

Nu eerlijk bekend in alle oprechtheid, is zulk 'n verscheiden van 'n armen swarten drommel niet heel wat subliemer dan 't er van door gaan van 'n z.g.n. intellectueelen atheist, die, wonder-onlogisch, toch zoo sidderend bang is voor den dood, en zich fluks onder den invloed van een of andere injectie, bewusteloos de eeuwigheid laat binnenloodsen?

Deppen is anders!

O zoo!

***

Sedert de mild gevallen regens, is in mijn buurt 't wijdbefaamde a-capella koor van Curaçaosche nachtegalen versterkt door eenige sonore heldere barytons.

Fieker en serieus over, met die geschoolde krachten binnenkort 'n Europeesche kunstreis te maken.

Bij toeval, zooals 't ook in romans gewoonlijk gaat, heb ik die juweelen ontdekt.

Zoo is 't verloop van die bofpartij.

Zoontje van 'n vader, die kort geleden 'n maïswindmolen of windmaïsmolen schuin over mijn huis had opgesteld, speelde op mijn erf.

Kom 's hier vent! Ga jij 's naar huis en zeg aan je vader, dat ie de molen smeert, want tot gisteren avond laat heeft ie gepiept van je gewelste.

Jongen springend weg, jongen hijgend terug.

„Complimenten van vader, en vader zegt dat 't de molen niet is, maar de sapoe.

De sapoe?! Wat, o groote goden, is de sapoe voor 'n machien?

Dat is geen machien, dat is 'n beest, in 't tankie bij 't kerkhof, 'n groote dorie, en weg was ie weer.

Snapte er nog niets van.

Weet, dat in 't creoolsch 'n dorie 'n wagentje op 2 wielen is, of ook 'n roeibootje om te landen, ook in zuiver hollandsch met 'n „pot" er voor, 'n uitroep bij verwondering of schrik, maar 'n beest, ik begreep 't maar niet.

Op informatie getogen en dra was 't raadsel opgelost.

'n Sapoe is 'n pad, 'n dorie, 'n kleine kikkert.

Op Aruba is in den regentijd sedert jaren de dorie de uitbundige nachtelijke zanger met hooge faussetstem, en nu schijnt zoo waar z'n groote broer de sapoe z'n tenten op Curaçao te hebben opgeslagen.

Maak me sterk, dat ze nauw verwant is, misschien wel bloedverwanten zijn van 'n paar opgezette brulkikvorschen uit Dominica, die ik indertijd als curiosum naar huis heb gestuurd, en voor welke akelige vieze beesten mijn goeie moeder voor geen geld van de wereld 'n plaatsje wilde ruimen op tafeltje naast foto van haar gebruinden West-Indischen Jan Paul.

Zoo'n exemplaar kunt ge ook bewonderen in 't te weinig bekende, interessante museum van 't St. Thomascollege.

Ja, te weinig bekend, want dat museum is 'n juweeltje, 'n diamant van 't zuiverst karaat.

Caramba, directeur of conservator, of hoe ge ook heeten moogt, adverteer toch 's in de krant wanneer je unieke West-Indische collectie te bewonderen is!! Let er op, 't zal storm loopen en meteen 't naar binnen vechtend publiek verkondigen, wat initiatief en ausdauer en hart voor 'n zaak die je lief is, tot stand kan brengen.

Liefhebbers van West-Indische curiosa vooruit op stap naar 't Thomascollege, maar liefhebbers van Wagnermuziek neem 'n auto en tuf op 'n mooie zilvren maanavond eens naar S. Willibrordo.

Vlij u dan heel champètreachtig neder tusschen twee cactussen aan den rand van 'n waterpoel.

Voor 't benoodigd accompagnement bestaande uit gediplomeerde langooren-alten en tenoren zal gezorgd worden. De sapoe echter zal met zijn metalen stem geheel het koor beheerschen, alle solo's voor z'n rekening nemen, en vooral in de slot-aria 't uitjubelen in zulke machtige onbeschrijfelijke klanken, waarbij de sappige malsche donderstem van den wereldberoemden Anton van Rooy in 't niet verzinkt. Geloof me, ge zult met volle teugen genieten vrij wat meer dan de geblaseerde en gedecolleteerde en gerokte habitué's, van de zoo beroemde Wagner-opera te Bayreuth.

De regens hebben mij die onbetaalbare sapoe gebracht maar de keerzijde van de medalje is, de onhebbelijke toestand waarin door die sauspartij onze wegen zich nu bevinden.

Weet ge, wat mijn plan is?

Om zoodra als de vrede geteekend is, een van die vele, nu buiten betrekking, in ruste, waardelooze tanks van het oorlogsveld te laten uitkomen.

Wees gerust, heelemaal geen idee om, wat heel goed gaan zou, *in rechte lijn* van Willibrord naar stad te hobbelen, dat zou te veel in de papieren loopen, neen alleen maar, van in de dagen van modderklodder en spuitende watergaten, er mee op reis te gaan.

Je demonteert natuurlijk de machinegeweren, utiliseer de schietgaten als welkome luchtkokers, geef 't interieur een vriendelijk verfje, rose of lichtgroen, tafeltje in 't midden met pluche tafelkleed, er op een kistje sigaren met lucifers, er naast een paar armstoelen met spiraal-veerende pooten, en boven een gloeilampje en electrische waaier, en aan de pantserwand geschroefd 'n boekenrekje met je geliefde auteurs, all right, nu er van door!

Kastje open, naar binnen, kastje dicht, vooruit chauffeur, full speed naar Willemstad.

Helaas, één moeilijkheid is er tegen dit ideaal huiselijk modderproofvehikel, ge kunt er natuurlijk de brug niet mee over, want tankfähig zijn die beplankte schuiten heelemaal niet.

En ziet ge nu wel, dat ik weer gelijk had, en dat we wel wis en zeker 'n tunnel moesten hebben, want 'n arm fatsoenlijk buitenmensch kan nog geen eens met z'n tank over de brug benzienen, om in de punda te gaan winkelen.

'n Andere oplossing schijnt er echter ook nog te zijn.

Naar aanleiding van mijn tunnelvoorstel, verwees me mijn steeds van alles op de hoogte zijnde Otrabandavriend en vraagbaak, naar 'n artikel in den Amigoe van 4 Januari 1912.

Ingenieur Wouter Cool, 'n stadgenoot van mij, behandelt daarin 't chapiter „Oeververbinding" en voelt blijkbaar veel voor 'n zweefbrug of 'n pont-transbordeur, zooals ze er o. a. in Marseille en Rouaan hebben.

Mr. de Redakteur, 't is bijna middernacht, en ik val om van de slaap.

Zeg nu niet, dat kan ik merken aan je stijl, want dat grenst aan schending van 't redactioneel ambtsgeheim.

Doe me 'n pleizier, en druk dat artikeltje over „Oeververbinding" deez' week nog 's boven de streep af, want actueel is 't immer nog als 6 jaren geleden.

Mij faalt de moed en de zin en de tijd, daar nog 'n synopsis van te geven. All right, èh?

Dank u wel.

Nu verdwijn ik in mijn tank, ik bedoel achter mijn klamboe.

Zing, sapoe, zing mij in 't land der droomen.

JAN PAUL.

San Willibrordo, 25 November '18.

der wie 150 dooden. De oorzaak, zegt Londen moet in brand verlegd worden, waardoor 2 munitietreinen, zoowel aan de Gare du Nord als aan de Gare du Midi zijn ontploft. Of hier de Duitschers of wel het onvoorzichtig spelen van kinderen schuld aan hebben, schijnt nog niet uitgemaakt.

Het nieuwe Belgische ministerie bestaat uit 3 Katholieken, 3 Liberalen en 3 Socialisten.

Generaal Foch heeft den 25en Nov. zijn plechtigen intocht gedaan in Straatsburg, de „Wunderschöne Stadt". Vóór hem had generaal Gouraud hier reeds een gloeiend patriotische speech gehouden. De „Strassburger Post"; een pan-germaansch blad kwam den 20en November voor het laatste uit en zeide, dat er thans voor hem in den Elzas geen plaats meer was, nu dit land van het Rijk werd afgescheurd.

Ofschoon het heelemaal geen seizoen is, maken de vorsten en hoofden der geallieerden overal reisjes heen, vooral naar elkanders hoofdsteden. Koning Albert is te Parijs en Straatsburg geweest, gaat naar Londen, en ontvangt tegenbezoek van koning George, Poincaré etc. Ook Wilson gaat scheep naar Frankrijk en wel na de opening van de congreszittingen, welke begin December plaats grijpen. Een ander bericht spreekt reeds van de volgende week. Hij zal daar de preliminairen van den vrede vaststellen en ongeveer 6 weken blijven, terwijl Lansing als gevolmachtigde aan de vredestafel achterblijft.

Volgens een telegram van den 14en uit Parijs is Mr. Caillaux, bekend uit het proces, waarin hij van landverraad en heulen met den vijand werd beschuldigd, aan influenza overleden.

Donkere wolken.

Uit Washington wordt geseind, dat in diplomatieke kringen aldaar het volgende verspreid wordt. De Japansche gedelegeerden zullen met een programma van dezen inhoud ter vredesconferentie verschijnen;

1. Vrijheid van handelen voor Engeland in de kwestie over de vrijheid ter zee en in andere punten van algemeen belang, die het Japansch-Engelsch verbond raken.

2. Harmonizeeren met Amerika en de Entente in de plannen om de jonge volkeren te beschermen na den oorlog en de wereld voor toekomstige oorlogen te vrijwaren.

3. Voor Japan de noodzakelijkheid erkennen de orde in Siberië te bewaren om zijn bezittingen en zijn rijk ongeschonden te handhaven.

4. Japan een wettige eisch voor handel, industrie en financiering in China toekennen.

5. Altijddurende bezetting van Kiau—Chou, zóó dat China ook genoegdoening krijgt.

6. Een Japansch protectoraat over de Marshalleilanden en de Carolinen (Duitsche koloniën *Red.*) en andere bezittingen in den Stillen Oceaan, welke Japan gedurende den oorlog genomen heeft.

7. Het recht voor Japansche burgers zich in de geheele wereld te vestigen.

Punt I noemen wij zeer gevaarlijk voor de harmonie op de vredesconferentie (Zie „Buitenland"; Wilsons ideeën etc.); bij punt 5 en 6 herinnere men zich ons artikel over de Duitsche Koloniën.

Nederland.

Twee kwesties houden op dit oogenblik aller oogen gericht op ons Moederland. Ten eerste de affaire-Graaf Wilhelm van Hohenzollern en ten tweede de passage door Limburg van Duitsche troepen.

Aangaande het eerste punt, wat tot een internationaal geschil van den eersten rang schijnt uitgegroeid te zijn, tenminste zoo wordt het behandeld, ontvingen we hier op Curaçao de volgende telegrammen.

Amsterdam. *Men gelooft algemeen*, dat Holland een Republiek zal worden, en de Koningin naar Engeland zal vluchten, daar het Bestuur zich in gevaar stelt door aan den ex-Keizer gastvrijheid te verleenen.

A'dam. *Men zegt*, dat een station voor draadlooze telegrafie geplaatst is op het kasteel van Baron Bentinck, waar de ex-Keizer thans vertoeft en dat Duitsche aëroplanes geregeld boven dit gebouw vliegen en er brieven laten vallen.

Londen. Verschillende Hollandsche bladen dringen aan op de uitzetting van den ex-Keizer met zijn gevolg, daar Holland zich anders in gevaar stelt, vooral ook aangaande zijn voedselvoorziening.

Londen 14 Nov. Hier is bericht ontvangen, dat de Hollandsche regeering den ex-Keizer verlof heeft gegeven als geïnterneerd Duitsch officier in het land te blijven. De ex-Keizer zelf wil echter liever naar Corfu gaan.

Den Haag 14 Nov. De Engelsche regeering heeft de uit het land zetting van den ex-Keizer, ex-Kroonprins (die te Wieringen geïnterneerd is en door het volk uitgefloten *Red.*) en van graaf Reventlow, een pan-germanist, geëischt.

Londen. De ex-Keizer is ernstig ziek en moet het grootste gedeelte van den dag het bed houden.

Parijs nu meldde dato 22 November, dat de Hollandsche legatie de volgende nota had bekend gemaakt. De President v. d. Ministerraad verklaarde aan de Kamer, dat de ex-Keizer na zijn abdicatie op Hollandsch gebied kwam, dus als privaat persoon. Het karakter van schuilplaats, die hem is toegestaan, is hetzelfde, wat voor alle vluchtende vreemdelingen bewaard blijft. Het Bestuur kon dus, toen hij om toegang verzocht, geen uitzondering voor hem maken en geen reden daar voor vinden in zijn vroegere hooge positie. Dit verkort geenszins het recht der Regeering waakzaam te zijn, opdat van deze gastvrijheid geen misbruik gemaakt worde, dat de belangen van Nederland zou schaden.

Volgens een ander bericht zou ook de heer Scheurer, leider der anti-revolutionaire Kamerfractie in de 2de Kamer gezegd hebben, dat Holland een onrechtvaardigheid beging, zoo het den ex-Keizer buiten het land zette en overleverde aan zijn vijanden.

„Le Petit Journal" is met deze nota van Holland, door de Parijsche legatie openbaar gemaakt, niet tevreden. Ondanks deze verklaring, zegt dit blad, is het een feit, dat de ex-Keizer niet als privaat persoon wordt behandeld, doch verschillende privilegies geniet, o.a. komen en gaan zijn telegrammen op dezelfde wijze als bij een officieel persoon geschiedt. „Daarom moeten de allié's opheffing vragen dier voorrechten en aandringen op overplaatsing naar een streek, waar hij minder gevaar oplevert."

Uit Londen kwam eergisteren een bericht: Volgens een blad (naam werd niet genoemd) zou de Hollandsche premier gezegd hebben, dat de ex-Keizer het land moet verlaten, daar hij Holland in gevaar brengt.

't Gaat hier werkelijk niet om des keizers baard maar om hem zelf.

De tweede internationale strijdvraag betreft ons Limburg. In het begin van den oorlog is de quaestie opgeworpen of de Duitschers door Hollandsch Limburg waren getrokken; het bleek toen een vergissing, een verwarring met den naam van het Belgisch plaatsje Limburg.

Nu schijnen de Duitschers door de Hollandsche provincie van dien naam te zijn getrokken. Tenminste de „Echo de Paris" vermeldt, dat de geallieerden bij Nederland geprotesteerd hebben [illegible] van zijn neutraliteit. Aan de Duitsche soldaten, zoo vervolgt het blad, is verlof gegeven om tijdens hun terugtocht uit België door Limburg te gaan. Bij duizenden kwamen zij door Holland, waar zij werden ontwapend. *Men gelooft*, aldus dezelfde, dat het Hollandsch gouvernement dit heeft goedgekeurd. Een later telegram bericht over een nota v. d. Hollandsche legatie te Parijs, dat het geschiedde in het belang van België en na een overeenkomst met de Ententegezanten.

Deze zaak komt ook wel tot klaarheid.

Berichten uit de Kolonie.

Hoog bezoek.

Woensdag heeft de H. E. G. heer Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, een bezoek gebracht aan de burger- en armenscholen van het St. Martinusgesticht.

Officieele berichten.

W. A. O. Cänner is benoemd tot tijdelijk tweede kommies tweede klasse op St. Martin N. G.

Johan Antoine Pieters is benoemd tot tijdelijk agent van politie tweede klasse.

Aan den Gezaghebber van Bonaire J. A. P. Thielen is tot herstel van gezondheid drie maanden verlof naar Curaçao verleend.

De wnd. hoofdcommies ter Inspectie der belastingen alhier P. L. Gorsira is tijdelijk belast met de betrekking van Gezaghebber van Bonaire; de wnd. hoofdcommies ter Gouvernements-Secretaire P. L. B. de Haseth, tijdelijk overgeplaatst naar de Inspectie der belasting, de hoofdcommies ten postkantore J. W. J. van der Linde Schotborgh, tijdelijk naar de Gouvernements-Secretarie, en de adjunct-commies ter Inspectie der belastingen B. P. P. Schrils tijdelijk naar het postkantoor.

Aan den hoofdagent van politie alhier S. M. Bogerd is tot weder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den kommies verificateur eerste klasse alhier N. van Meeteren Jr. is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Aan het tijd. hoofd van den post voor D. T. op Aruba C. L. Juliao is veertien dagen verlof naar Curaçao verleend, en de seiner 1ste klasse alhier J. W. P. Pelliker tijdelijk belast met de functiën van hoofd van den post op Aruba.

Uitstaltafels.

Op het einde van elk schooljaar geven de Eerw. Zusters van het St. Martinus- en St. Antoniusgesticht een overzicht van wat de leerlingen aan handwerken, fröbel- en vlechtwerk hebben gepresteerd, door al het vervaardigde ten toon te spreiden. Zoo mochten wij gisteren kenrige collecties bewonderen, die luide verkondigen des vlijtigen arbeid, de vlug verkregen kennis en de opmerkelijke vorderingen der scholieren, maar die niet minder het bewonderenswaardige geduld en de gedegen vakkennis der Eerw. Zusters voor het voetlicht brengen.

Kinderen, echte specieke kinderen nog van 3 tot 6 jaar, leverden aardige staaltjes van fröbelwerk af. Gevlochten manden, groote en kleine, huisjes, scheepjes, hondehokken, bufetkastjes, stoeltjes en wipstoelen, canapé's, schooltaschjes, brievenhangers, bellenkleedjes, alles in verschillende soort en grootte. De oudsten onder hen, konden reeds aardige boekenleggers, schilderijtjes en mozaïkwerk in verschillende figuren toonen. We dachten on her begin, dat wij in een miniatuur-bazar waren beland.

In de burgerscholen, waar leerlingen van 6 tot 15 jaar onderwezen worden, waren prachtstalages opgesteld van haak-, bordur-, teeken-, merk-, stopwerk enz. We zagen er gehaakte kleedjes, mandjes, taschjes, mutsen, kraagjes, jurkjes, geborduurde waschtafeldoeken en schilderijen, tafelloopers, kussens, Engelsch en Fransch borduurwerk op zijde en linnen. Geteekende pantoffels lagen uitgespreid naast gemerkte doekjes en fijn knoop- en stopwerk. Fraaie kussens, kleedjes, servettenhangers en een keurige beddesprei legden getuigenis af, dat ook het moeilijke guipure-werk wordt beoefend. Mooie frivolite-kleedjes en ragfijne zakdoekjes bewonderden wij naast de schubben- en schelpenbloemen, waarvan keurige ruikers en manden waren opgesteld.

Ook in de armenscholen werden wij aangenaam verrast door de lofwaardige resultaten der kinderen. Gehaakte tafelkleedjes, handdoeken, automutsen, stoelkleedjes, 'n collectie gehaakte randen voor rokken en broeken; met de hand vervaardigde broekjes, hemdjes, onderjurken met feston of gehaakte kantjes, geborduurde zakdoeken, een collectie gevlochten strooihoeden, enz. enz. 't [illegible] alles een sprekend getuigenis af van wat de kinderen bij de Eerw. Zusters leeren en als hoogst nuttig voor hun later leven medenemen. [illegible] verscheidene Eerw. paters en leeken kwamen het werk bezichtigen.

Vermelden wij nog afzonderlijk, dat de kinderen der armenschool uit dankbaarheid een dertig paar kousen voor de Eerw. Zusters hebben gebreid, en een fraaien handdoek met geborduurde randen voor de nieuwe Kerk hebben vervaardigd.

De Eerw. Zusters van het St. Martinus- en St. Antoniusgesticht hebben eer ingelegd met haar arbeid. Weer is een jaar voorbij van zorg, geduld en veel opoffering; de wereld merkt het niet op, doch bij O. L. Heer staat dat jaar met gouden letteren aangeteekend in het Boek des Levens.

Naast onze hartelijke gelukwenschen aan Eerw. Zusters en leerlingen met het behaalde succes, wenschen wij allen een prettige vacantie.

Gunstige uitslag.

Bij het dezer dagen gehouden eindexamen op het St. Thomascollege slaagden 4 van de 6 leerlingen, die aan het examen deelnamen, als: Isaac Alfonso Da Costa Gomez, Joseph La Cruz, Karel Jonkhout, Heraclio Rodriguez.

Het examen liep over de volgende vakken:

Ned. taal, Eng. taal en correspondentie, Spaansche taal en corr., Handelsrekenen, Boekhouden, Handelsaardrijkskunde en Machineschrijven.

Aan de leeraren van het St. Thomascollege en aan de geslaagden onze hartelijke gelukwenschen.

Plechtige begrafenis.

Zaterdagmiddag werd het lijk van den heer My. S. J. Maduro, met 't S. S. „Philadelphia" alhier aangebracht en om half 5 in den namiddag ter aarde besteld. De toeloop des volks en der ambtenaren was zeer groot, wel een bewijs, hoezeer sympathie men den betreurden doode toedroeg.

Aan het graf werd o. a. ook door den Gouverneur het woord gevoerd.

Spaansche griep.

Met genoegen hebben wij deze week kunnen constateeren, dat ons stadsleven weer zijn gewoon aanzien heeft. De menigte op straat gelijk vroeger, de drukker bezochte scholen, de veilige overdag gesloten huizen zijn het sprekendst bewijs, dat, volgens Dr. Waterman de vorige week reeds liet weten, de ziekte tot stilstand is gekomen.

Voorzichtigheid is nog geboden vooral aan hen, die nog niet geheel hersteld zijn, want wij stemmen in met de reeds vaak gegeven vermaning; neem u vooral in acht voor een wederinstorting, die erger is dan de eerste aanval.

Wij vermelden met vreugde, dat het ondersteuningsfonds van het A. N. V. levensmiddelen gezonden heeft naar de benedendistricten en deze bij den districtmeester, dokter en pastoor deponeerde. Wij vertrouwen, dat ook het bovendistrict van [illegible] opdat spoedig de ziekte en 't gebrek van ons eiland verdwenen zijn door de goede zorgen v/d Op. Gezondheidsdienst, v/h ondersteuningsfonds A. N. V. de toewijding der hospitaalzusters, de vrijgevigheid der burgerij en de voorzichtigheid der patiënten.

Koddig gezicht.

Gisterenmorgen om half negen werden niet minder dan 80 menschen gedupeerd, die, op de brug gekomen, niet op een verkeersstremming had gerekend. Maar, o die duit! Het was een aardig gezicht bij het terugdraaien die menigte aan het einde opeengepakt te zien; het deed denken aan een ouderwetschen Hollandschen draaimolen.

Quousque tandem......?

Datums! Datums!

Terwijl thans de Fransche-kabeltelegrammen, voorkomende in de „Bol. Com.", weer alle of bijna alle voorzien zijn van een datum van afzending, missen wij die stereotiep bij de Wire-less-telegrammen, zoowel die „Daniel" opvangt als die, welke van Trinidad, Darien, Key-West etc. op het Riffort worden afgeluisterd.

Dit maakt voor de lezers een voorstelling van den loop der medegedeelde gebeurtenissen onmogelijk. Zoo b. v. in dezen gewichtigen tijd [illegible] (die het publiek tenminste) zich een beeld vormen van den toestand in Holland. Telkens vraagt men zich af: Is de situatie nu verergerd sinds gisteren of is dit bericht nog van vroegeren datum?

Ook omtrent den toestand in Duitschland blijft een oordeel onmogelijk. En toch staat Daniel onmiddelijk met Nauen in contact en misten wij vóór eenige maanden de data haast nimmer.

Gaarne zagen wij over deze zaak wat meer licht verspreid in het belang van het lezend publiek.

Samson.

Hedenmorgen bracht de Samson, die 3 Oct. naar Gulfport vertrok, den nieuwen Amerikaanschen lichter *Puerto Cabello* van 1400 ton, binnen.

De Curaçaosche vooruit!

HAVEN-NIEUWS
VAN 23 NOV. — 7 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A Johanson	22 Nov	La Guayra	23 Nov.	Maracaibo
Maracaibo	P. W. Johanson	25	Maracaibo	25	New York
Philadelphia	Goodman	23	New York	25	La Guayra
Merida	A Johanson	28	Maracaibo	2 Dec.	Maracaibo
Philadelphia	Goodman	29	La Guayra	29	New York
Caracas	Hichborn	30	New York	30	La Guayra
Samson	Bosse	30 Nov	Gulfport	[illegible]	[illegible]
Don Alberto	Acuña	23	Maracaibo	[illegible]	[illegible]
Juno	Draaien	29	New York	[illegible]	Paramaribo

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Pluma de Oro	23 Nov.	Vela de Coro	*Virginia*	23 Nov	Maracaibo
Favorita	23	Pto Cabello	*Fenetia*	23	Maracaibo
Alberta	24	Aruba	*Lelia*	25	Aruba
Maracaibo	24	Maracaibo	*Maria*	25	Bonaire
Graciosa	25	Maracaibo	*Esperanza*	25	Maracaibo
Lelia	25	Bonaire	*Favorita*	25	Vela de Coro
Corseca	25	Pto Cabello	*Alberta*	25	Guadeloupe
Refugio	26	Aruba	*Corseca*	26	Pto Cabello
Maria	27	Maracaibo	*Felicidad*	26	Maracaibo
Ariminta	27	Cartagena	*Stanley*	27	Barbados
Julia Ramona	28	Vela de Coro	*Graciosa*	27	Maracaibo
Maria	28	Bonaire	*Ariminta*	28	Barbados
Lelia	28	Aruba	*Pluma de Oro*	28	Vela de Coro
Frieda	29	Vela de Coro	*Maria*	28	Maracaibo
			Carlota	28	Guadeloupe
			Refugio	28	Aruba
			Lelia	29	Bonaire
			Maracaibo	29	Maracaibo

STAAT VAN DEN UITVOER DER KOLONIE CURAÇAO,
over het [illegible] kwartaal 1918.

ARTIKELEN.	EENHEID	TOTAAL Hoeveelheid	TOTAAL Waarde
Aloëhars	KG	256,769	90,931
Dividivi	1000 KG	670	44,992
Geitevellen	[illegible]	2,006	2,022
Hoeden, stroo-	dozijn	40,322	139,666
Hout, hard- en verf-	KG	18,000	1,800
Katoen, gezuiverd	„	775	2,918
Katoenzaad	[illegible]	16,080	1,583
Mest	1000 KG	3,589	40,704
Steenkolen	1000 KG	5,258	238,724
Runderen	stuks	14	737
Wol	KG	9,430	5,624
Zout	KG	3,131,138	86,032

Totaal, alle andere goederen inbegrepen, f 664,014

Hiervan bedroeg de uitvoer voor Curaçao f 476,604, van Aruba f 110,600; van Bonaire f 56,420; van S. Martin N. G. f 16,588; van S. Eustatius f 8,487; van Saba f 315 (alleen kantwerk).

De uitvoer in onze kolonie is bij het tweede kwartaal vergeleken met een f 20,000 achteruitgegaan. Curaçao echter mocht een verhoogde som noteeren van f 84,000, die het vooral aan den grooteren steenkolen uitvoer heeft te danken: voor f 238,724 (5,258 ton) tegen f 158,713 (3,80[illegible] ton) in het 2e kwartaal. Aloëhars, van Aruba en Bonaire, bleef bijna f 50,000 achter bij de uitvoersom in het tweede kwartaal; dividivi kan thans op een verhoogingscijfer van f 37,000 wijzen. Curaçao voerde hiervan uit voor een waarde van f 26,300, Bonaire voor f 17,600. Aan geitenvellen ontving men thans slechts f 2,022 (bijna alleen voor den uitvoer van Aruba) tegen f 21,000 in het 2e kwartaal. Aan gezuiverde katoen, waarvan men in het 2e kw. voor f 60,000 uitvoerde, ontving men thans slechts f 2,900 (Waarvan St. Martin voor f 2,600 uitleverde, S. Eustatius voor f 300.). Het cijfer voor runderen is zeer pover: f 737 voor 14 stuks van St. Eustatius, terwijl men in het vorige kwartaal hiervoor een som van f 2,530 kan boeken. Het wolcijfer ging met 2,000 omhoog en dat van zout met f 4,000. Aan strohoeden, totaal 40,322 dozijn, ontving men thans f 139,666 tegen f 152,118 in het 2e kwartaal (50,485 dozijn), een vermindering dus van f 12,500 (10,000 dozijn). Curaçao voerde hiervan uit 25,000 dozijn voor een waarde van f 115,385; Aruba 14,204 dozijn voor f 20,501 en Bonaire 1,118 dozijn voor f 3,780.

Curaçao wijst op een verhoogd uitvoercijfer van f 84,000, Bonaire van f 19,000, terwijl we voor Aruba een vermindering moeten aanschrijven van f 65,000; voor S. Martin van f 44,500 en voor St. Eustatius een daling van f 19,740 op f 8,487.

Saba, dat in het 2e kwartaal nog voor f 1,539 uitvoerde (alleen kantwerk) komt thans met een droevig cijfer van f 315, ook alleen voor hetzelfde product, voor den dag.

Wij hopen, dat het 4e kwartaal, bij een verlevendiging van den handel, ook gunstiger cijfers van uitvoer moge vertoonen.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Oct. 1918.

	Geboorten. M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	Overleden M. g.	Vr. g.	Aangegeven Levenl. in echt	b. echt	H.
Aruba	15	23	33	5	6	3	0	0	3
Bonaire	4	6	8	2	3	1	0	1	2
St. Martin N.G.	1	5	3	3	2	1	0	0	3
St. Eustatius	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Saba	3	2	3	2	4	1	0	0	2
Totaal.	26	37	49	14	22	14	0	2	10

Buitenland.

Wilson's idee over den Volkerenbond.

Uit de rede van den president, op 27 September gehouden, lichten wij de volgende punten, die in deze dagen, welke de preliminairen van den vrede voorafgaan, nog wel eens voor het voetlicht mogen gebracht worden.

1e. de vastgestelde onpartijdige rechtvaardigheid moet geen onderscheid meebrengen tusschen degenen, voor wie wij rechtvaardig wenschen te zijn en degenen voor wie wij niet rechtvaardig wenschen te zijn. Het moet een rechtvaardigheid zijn, die geen gunstelingen kent en geen genade, maar alleen gelijke rechten voor de betrokken volkeren;

2e. geen speciaal of afzonderlijk belang van de een of andere natie of een beroep der naties kan de basis zijn van eenig doel van de overeenkomst, die niet in overeenstemming is met het gemeenschappelijk belang van allen;

3e. er kunnen geen bondgenootschappen of speciale overeenkomsten zijn binnen de algemeene familie van den bond der naties

4e. en meer in het bijzonder, daar kunnen geen speciale, zelfzuchtige, economische combinaties zijn binnen den bond en geen gebruik van economischen boycot onder welken vorm dan ook, of uitsluiting van de wereldmarkten, welke door een bond van naties zelf beheerd worden;

5. al de internationale overeenkomsten en verdragen van elke soort moeten in hun geheel aan de rest van de wereld bekend worden gemaakt;

Bijzondere bondgenootschappen en economische rivaliteiten en vijandelijkheden zijn in de moderne wereld de vruchtbare bron geworden van de hartstochten, die den oorlog maken. Het zou een onoprechte en een onzekere vrede zijn wanneer deze niet buitengesloten werden door definitieve en bindende voorwaarden.

Russisch-Duitsch verdrag.

Wij hebben thans uit de Hollandsche couranten het aanvullingsverdrag van Brest-Litowsk kunnen opdiepen. Hoewel dit door de wapenstilstandsvoorwaarden is vernietigd, blijkt er toch uit, welk een som gelds het oude czarenrijk aan zijn westelijken buurman moest betalen. Wij geven daarom alleen maar de financieele overeenkomst.

Rusland zal als schadeloosstelling voor de door Russische maatregelen schade geleden hebbende Duitschers, in aanmerking genomen de Russische tegeneischen en de berekening van de waarde van den voorraad, na het sluiten van den vrede door de Duitsche strijdkrachten in Rusland in beslag genomen, een bedrag van zes milliard betalen.

Van deze zes milliard wordt een bedrag van anderhalf milliard door levering van 245,564 kg. fijn goud en 545,440,000 roebel in bankpapier betaald. De betaling geschiedt in vijf termijnen nl. op 10 Sept. 1918 42,860 kg. fijn goud en 90,900,000 roebel bankpapier en verder op 30 Sept. 31 Oct. 30 Nov. en 31 Dec. 1918 telkens 50,676 kg. fijn goud en 113,635,000 roebel aan bankpapier. Een bedrag van 1 milliard zal door levering van Russische waren gedelgd worden.

De waren zijn ter waarde van telkens 50 millioen op 15 November en 31 December 1918 te leveren, ter waarde van telkens 150 millioen op 31 Maart, 30 Juni, 30 September en 31 December 1919 en ter waarde van 300 millioen op 31 Maart 1920.

De overige twee en een half miljard worden voor 31 December 1918 geleverd door een leening, welke door de Russische regeering in Duitschland opgenomen wordt, van den eersten Januari 1919 met zes procent te berenten en met anderhalf procent samengestelde rente.

Voor het laatste milliard zal in overeenstemming met Oekraine en Finland een regeling getroffen worden.

Een nieuw Fransch Geelboek.

De Fransche regeering heeft opnieuw documenten gepubliceerd over het Fransch-Russisch verbond. Deze zijn 700 in getal en loopen over een periode van 24 Augustus 1890 tot 24 Augustus 1912.

Het doel der publicatie is om aan te toonen, dat het Fransch-Russisch verbond, dat volgens Duitsche verklaringen een agressief karakter had, juist pacifistisch was in zijn oorsprong zoowel als in zijn ontwikkeling en het bewijs te leveren voor de volgende stellingen:

1e. De Fransch-Russische toenadering, eerst belichaamd in een entente cordiale, later in een verbond en ten slotte in een militaire conventie van Augustus 1892, werd direkt veroorzaakt door het streven van Duitschland naar de hegemonie in Europa dat zich openbaarde door de blokeeringspolitiek van den driebond.

In 1879 werden namelijk overeenkomsten gesloten tusschen Weenen en Berlijn, in 1885 trad Italië tot de overeenkomst toe, in 1886 en 1888 kwamen resp. Engeland en Spanje de „blokkade" versterken.

2e. Herovering van Elzas-Lotharingen zonder provocatie lag niet in het voornemen.

3e. Het verbond was van den beginne af niet meer tegen Duitschland gericht dan tegen Oostenrijk en Engeland, maar tegen ieder, die den status quo zou verstoren. Later bleek vooral Duitschland de hoofdvijand te zijn.

4e. De Fransche generale staf in 1892 heeft een goeden kijk gehad op de toekomstige gebeurtenissen en bijna alles van dezen oorlog voorzien.

Restauratieprijzen te Parijs.

Gaven wij de vorige week een staaltje van de reusachtige sommen, die men in Oostenrijk voor mode-artikelen moest betalen, thans lichten wij uit de „Gaulois" eenige hoteltarieven te Parijs.

Het blad betuigt zijn instemming met den van officieuse zijde aangekondigden maatregel van den levensmiddelenminister om alle restaurateurs te dwingen om behalve de diners à la carte dejeuners en diners te verstrekken tegen vastgestelde prijzen teneinde lieden met bescheiden inkomen in staat te stellen zich voor een redelijk bedrag te voeden.

De prijzen in de restaurants zijn thans zoo schrikbarend gestegen, zegt het blad, dat men er kippenvel van krijgt, terwijl de vermindering der porties gelijken tred houdt met de verhooging der prijzen.

In het minste restaurant komt men niet onder de 7 à 8 franc klaar. En dan nog moet men zich tevreden stellen met soep, een miniatuur portie vleesch, groente en kaas. Zoudt ge nog vruchten daarbij bestellen, dan zijt ge verloren.

In een Parijsch restaurant, bekend om zijn goede keuken en flinke porties, betaalt men voor een normaal diner minstens 25 à 30 frs.

Wil men een ouderwetsch familiediner geven, dan betaald men 75 à 90 franc per hoofd.

[illegible] begrijpelijkerwijze onder de restaurateurs heel wat ontstemming gewekt.

Een statistiek.

Volgens de officieele Duitsche opgave werden er in 1917 door Duitsche en Oostenrijksche duikbooten 8.832.000 ton scheepsruimte tot zinken gebracht en in 1918 tot en met Augustus 4.758.000. In maanden afgedeeld, volgen hier de details.

	1917	1918
Januari	439.500	632.000
Februari	781.500	680.000
Maart	861.000	689.000
April	1.091.000	652.000
Mei	869.000	614.000
Juni	1.016.000	521.000
Juli	311.000	550.000
Augustus	808.000	420.000
September	672.000	—
October	674.000	—
November	[illegible]	—
December	702.000	—
	8.832.000	4.758.000

Het „Wilsonisme" in Frankrijk.

Een medewerker aan een Parijsch blad hekelt de zucht der Franschen om, nu er Amerikanen op Franschen grond staan, alles te pas of te onpas à la Wilson te noemen. Zoo vertelt hij: „Ik ben vandaag bij mijn kleermaker geweest. Hij liet mij verschillende blauwe stoffen zien, zooals ik die al twintig jaren geleden gezien heb. Toen ik een qualiteit had uitgezocht, riep hij tot den kassier: Een compleet costuum Woodrow Wilson! Dat is de naam van de stof, zei hij met een patriotischen ijver tot me. Daarop ging ik naar een winkel in heerenmodeartikelen; ik kocht er zes hemden van een soort, dat ik al jaren lang droeg, het eenige verschil was, dat ik er nu 20 francs in plaats van 8 fr. voor moest betalen. Toch werd me gezegd: zes hemden president Wilson! Ik trad daarna nog een schoenwinkel binnen en waarempel zag ik op de doos weer den naam van den president der Vereenigde Staten staan. De hoed, dien ik kocht, een echte Tirolerhoed, heeft ook van merk moeten verwisselen, daar Tirol vijandelijk gebied is. Het vorige jaar was het merk George V, maar nu natuurlijk Wilson. Ten slotte moest ik nog een paar boorden koopen. Het spreekt vanzelf, dat er weer het presidentsmerk opstond. Een oogenblik moest ik toen toch nadenken over de ijdelheid van allen aardschen roem, want ik herinnerde me nog goed, dat dezelfde boorden vroeger den naam droegen van Zijne Majesteit Tsaar Nicolaas II"......

Zeer ad rem.

De „Vorwärts" bevatte kort geleden een zeer scherp artikel naar aanleiding van de jongste uitlatingen van den kroonprins. Het blad vergelijkt deze met die, destijds door von Kühlmann gedaan en welke hem ten val brachten. Toen Kühlmann zijn gematigde woorden sprak, op 24 Juli 1918, stonden de Duitschers aan de Marne 10 K.M. van Amiëns. Von Kühlmann had het goede instinct om toenaderingswoorden te spreken. Doch, vervolgt het blad, er zijn bij ons een zeker soort van lieden die niet in staat zijn in te zien dat de aankondiging van vredesgezindheid de beste uitwerking heeft als zij gedaan wordt tijdens de grootste militaire successen.

Doch thans zijn zulke woorden veel goedkooper en aanmerkelijk meer nutteloos. Het blad herinnert aan de woorden van den keizer destijds gesproken over twee wereldbeschouwingen die met elkaar worstelen en waarvan de eene onvermijdelijk overwonnen moest worden. Nu echter zegt de kroonprins dat er op de wereld plaats is voor alle naties en dat, nadat hij immer met veel meer temperament gesproken heeft over het bekende „Immer feste druff".

Lager onderwijs in de Ver. Staten.

Ofschoon in de Vereenigde Staten de kinderziel aan heel wat minder gevaren bloot staat op 's lands openbare scholen, dan in Frankrijk, hebben de Amerikaansche Katholieken toch bijtijds de noodzakelijkheid ingezien van een godsdienstig organiseeren van hun lager onderwijs.

In de openbare scholen is de bijbel de grondslag van het vage half-godsdienstige onderwijs, en de kinderen, die van dit onderwijs genoten hebben, zullen, opgegroeid tot volwassenen, onder den invloed dier vroegere leering, gemakkelijker overgaan tot het vage christianisme zonder riten noch dogma's, dat den godsdienst uitmaakt van de helft van het Amerikaansche volk.

De bisschoppen verklaarden dan ook sinds lang, dat in iedere parochie, even noodig als een kerk, een parochiale school moest gebouwd worden. Schitterend is aan dien oproep gehoor gegeven. Dank de vrijheid van onderwijs nam het aantal scholen gestadig toe. Naast de bekende „Christian brothers" zijn er tal van andere congregaties, als de broeders van de derde orde van St. Franciscus van Assisië uit Ierland en de broeders van St. Franciscus Xaverius uit Duitschland afkomstig, die hun beste krachten aan het onderwijs in de Vereenigde Staten geven.

De liefdezusters nemen aan het parochiaal onderwijs nog grooter aandeel; reeds hebben ze in 50 bisdommen scholen.

Brazilië en Frankrijk.

De „Gazeta de noticias" (Rio de Janeiro) klaagt in een hoofdartikel over de houding van Frankrijk tegenover Brazilië. Bij het tusschen deze beide landen gesloten verdrag werd bepaald, dat Brazilië 30 Duitsche stoomschepen, die in zijn havens waren geïnterneerd, aan Frankrijk zou afstaan, waartegenover Frankrijk zich verplichtte: 1o. tot betaling van 110 millioen francs voor het charteren dezer schepen; 2o. twee millioen zakken koffie van Brazilië te betrekken, en 3o. voor een bedrag van 100 millioen francs graan in Brazilië te koopen. Het blad constateert, dat Brazilië zijn verplichtingen trouw is nagekomen en de 30 Duitsche stoomschepen aan Frankrijk heeft afgestaan, maar dat Frankrijk nog steeds in gebreke is gebleven, zich aan de verdragsbepalingen te houden, hoewel deze in Juli j.l. vervuld hadden moeten zijn. Tot dusver heeft Frankrijk slechts 600.000 zakken koffie gekocht en het transport der resteerende 1.400.000 zakken schijnt vrijwel onmogelijk. De Braziliaansche koffiemarkt, die op deze koopen had gerekend, is door het in gebreke blijven van Frankrijk ernstig benadeeld, waar nog bijkomt dat men geen opslagplaats heeft om den nieuwen geweldigen oogst onder te brengen. Iedere vertraging in de uitvoering van het leveringsverdrag moet de koffieprijzen ongunstig beïnvloeden, want de grootste zorg van Santos is zich van deze geweldige koffievoorraden te ontdoen.

El Alcohol en la Medicina.

La tendencia popular del día de tomar patentes de fórmula desconocida y otros medicamentos sin conocimiento de la materia, ha traído una verdadera plaga de mal llamados „vinos" y preparados que pretenden contener extractos de aceite de hígado de bacalao sin aceite. Sepan todos nuestros lectores como saben los médicos que han analizado y estudiado el asunto, que todas las virtudes poderosamente reconstituyentes del aceite de hígado de bacalao, están en la *grasa* del aceite, y que es esa misma grasa científicameste emulsionada, como se presenta en la Emulsión de Scott, que lleva al organismo elementos de nutrición que no se encuentran en ninguna otra medicina.

Es pues de preferirse siempre la Emulsión de Scott, sobre toda suerte de imitaciones, como una medicina-alimento reconstituyente que *fortifica sin alcoholizar el organismo.* 2

De Heer en Mevrouw P. L. Gorsira.

de Veer.

p. p. c.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 1 Maart 1917 tot en met 31 Augustus 1917, onder **No. 4346 S** tot en met **No. 3490 T**, zal plaats hebben op Donderdag den 5en December a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 30 Nov. 1918.

De Voorzitter,
12 C. S. Gorsira.